

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 89/18

Luksemburg, 21 czerwca 2018 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych
C-391/16 M / Ministerstvo vnitra, C-77/17 i C-78/17 X / Commissaire général
aux réfugiés et aux apatrides

Zdaniem rzecznika generalnego Melchiora Watheleta przepisy dyrektywy w sprawie uchodźców pozwalające państwu członkowskiemu na odmowę nadania lub cofnięcie statusu uchodźcy są zgodne z prawem UE

Zważywszy, że decyzja o odmowie nadania lub cofnięciu statusu uchodźcy nie ma wpływu na uznanie danej osoby za uchodźcę, państwo członkowskie jest zobowiązane do zagwarantowania danemu uchodźcy poszanowania praw, które mu przysługują na podstawie konwencji genewskiej

Sprawa C-77/17

X, obywatel Republiki Wybrzeża Kości Słoniowej, złożył wniosek o azyl w Belgii. Ze względu na to, że przed złożeniem wniosku o azyl X został skazany za popełnienie szeregu szczególnie poważnych przestępstw, organy belgijskie stwierdziły, że stanowi on zagrożenie dla społeczności i odmówiły nadania mu statusu uchodźcy. Decyzja ta została wydana na podstawie ustawodawstwa belgijskiego transponującego dyrektywę Unii w sprawie uchodźców¹, która pozwala państwu członkowskiemu na odmowę nadania statusu uchodźcy lub jego cofnięcie w przypadku, gdy zainteresowany stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa lub – ze względu na to, że został skazany prawomocnym wyrokiem za szczególnie poważne przestępstwo – dla społeczności tego państwa członkowskiego. X zaskarżył tę decyzję do Conseil du contentieux des étrangers (sądu do spraw cudzoziemców, Belgia).

Sprawa C-78/17

X, obywateli Demokratycznej Republiki Konga, został uznany za uchodźcę w Belgii. Następnie został on skazany na karę pozbawienia wolności za szczególnie poważne przestępstwa. Organy belgijskie, stwierdziwszy, że stanowi on zagrożenie dla społeczności, cofnęły nadany mu status uchodźcy. X zaskarżył tę decyzję do Conseil du contentieux des étrangers (sądu do spraw cudzoziemców).

Sprawa C-391/16

M, pochodzący z Czechenii, został uznany za uchodźcę w Republice Czeskiej. Przed uznaniem go za uchodźcę M został skazany na karę pozbawienia wolności. Po uznaniu go za uchodźcę w Republice Czeskiej ponownie został on skazany za szczególnie poważne przestępstwo. Ze względu na to, że stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa tego państwa członkowskiego i jego obywateli, nadany mu status uchodźcy został cofnięty na podstawie czeskiej ustawy wprowadzającej w życie dyrektywę w sprawie uchodźców. M zaskarżył tę decyzję o cofnięciu statusu uchodźcy do sądów czeskich. Ponieważ skarga M została oddalona, wniósł on kasację do Nejvyšší správní soud (najwyższego sądu administracyjnego, Republika Czeska).

W tych trzech sprawach Conseil du contentieux des étrangers i Nejvyšší správní soud skierowały do Trybunału Sprawiedliwości pytania prejudycjalne. W istocie sądy te zwróciły się o wyjaśnienie, czy przepisy dyrektywy w sprawie uchodźców, które pozwalają państwom członkowskim na

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9).

odmowę nadania statusu uchodźcy lub jego cofnięcie, naruszają konwencję genewską dotyczącą statusu uchodźców² (zwaną dalej „konwencją genewską”) i są w konsekwencji nieważne w świetle postanowień Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) oraz TFUE, na mocy których wspólna polityka w dziedzinie azylu musi być zgodna z tą konwencją.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Melchior Wathelet zauważył najpierw, że sytuacje, w których państwo członkowskie może odmówić nadania statusu uchodźcy lub cofnąć ten status na podstawie wspomnianej dyrektywy odpowiadają okolicznościom, w których konwencja genewska pozwala na wydalenie uchodźcy. Rzecznik generalny przypomniał jednak, że ciążące na państwach członkowskich zobowiązania w zakresie ochrony praw podstawowych w dużym stopniu neutralizują możliwość wydalenia uchodźcy. W przypadku, gdy uchodźca, pomimo że stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa lub społeczności państwa członkowskiego, które go przyjęło, nie może zostać wydany, to państwo członkowskie może jednak na mocy dyrektywy w sprawie uchodźców pozbawić go statusu uchodźcy.

Następnie rzecznik generalny podkreślił, że odmowa nadania lub cofnięcie statusu uchodźcy nie skutkują pozbawieniem danej osoby uznania jej za uchodźcę. Zdaniem rzecznika generalnego z treści, celów i systematyki tej dyrektywy wynika, że uznanie danej osoby za uchodźcę, z jednej strony, oraz nadanie statusu uchodźcy, z drugiej strony, stanowią dwa odrębne pojęcia. Bycie uchodźcą wynika z samej okoliczności, że dana osoba spełnia warunki, aby zostać uznaną za uchodźcę, niezależnie od jakiegokolwiek aktu uznania ze strony państwa członkowskiego. Dopóki dana osoba spełnia te warunki, pozostaje uchodźcą. Status uchodźcy w rozumieniu przepisów dyrektywy w sprawie uchodźców, które pozwalają na odmowę jego nadania lub jego cofnięcie, oznacza natomiast korzystanie z praw, które wynikają co do zasady z uznania za uchodźcę na mocy tej dyrektywy. Rzecznik generalny zauważył, że niektóre z tych praw (takie jak prawo do uzyskania zezwolenia na pobyt, prawo do uznawania kwalifikacji lub prawo do opieki zdrowotnej) nie mają odpowiedników w konwencji genewskiej, a inne (takie jak prawo dostępu do zatrudnienia, do zakwaterowania oraz do pomocy socjalnej) są gwarantowane przez tę konwencję tylko uchodźcom, którzy zamieszkują legalnie w państwie, które ich przyjęło.

W konsekwencji rzecznik generalny stwierdził, że odmowa nadania lub cofnięcie statusu uchodźcy skutkuje tym, że zainteresowany nie korzysta lub przestaje korzystać z praw ustanowionych w dyrektywie w sprawie uchodźców, podczas gdy nadal jest uznawany za uchodźcę i zachowuje wszystkie prawa, które konwencja genewska gwarantuje każdemu uchodźcy, niezależnie od tego, czy zamieszkuje on legalnie w państwie członkowskim, które go przyjęło (takie jak prawo do niedyskryminacji, prawo dostępu do sądów i do edukacji publicznej, a także do ochrony przed wydaleniem). Poza tym odmowa nadania statusu uchodźcy nie zwalnia danego państwa członkowskiego z obowiązku rozpatrzenia złożonego w nim wniosku o azyl, ani z obowiązku uznania w stosownym przypadku – po zbadaniu tego wniosku – wnioskodawcy za uchodźcę.

Rzecznik generalny z powyższego wywiódł, że **przepisy dyrektywy w sprawie uchodźców pozwalające państwu członkowskiemu na odmowę nadania lub cofnięcie statusu uchodźcy nie naruszają konwencji genewskiej, a tym samym są zgodne z postanowieniami TFUE i karty.**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z

---

² Konwencja dotycząca statusu uchodźców, podpisana w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 137, nr 2545 (1954)], która weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r., uzupełniona Protokołem dotyczącym statusu uchodźców, sporządzonym w Nowym Jorku w dniu 31 stycznia 1967 r., który wszedł w życie w dniu 4 października 1967.

orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedłożenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106